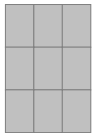

Datum: 16.01.2014
Medij: Prosvetni pregled
Rubrika: Bez naslova
Autori: Redakcija
Teme: Univerzitet u Beogradu/Fakultet

Napomena:
Površina: 600
Tiraž: 0

Naslov: Istraživanje putokaz za buduću saradnju

Strana: 8

Окруїли сїо: „Сарадња привреде и универзитетa – како унаїредити зайошљивосї младих”

ИСТРАЖИВАЊЕ ПУТОКАЗ ЗА БУДУЋУ САРАДЊУ

Истраживање рађено у оквиру Темїус пројекта CareerS йоказује да је 60 одсїо анкеїи-раних йослодаваца делимично уїознаїо са реформом високої образовања, чак 80 одсїо смаїра да није моїуће наїравити јасну разлику између бечелор и масїер диїлома, 67 одсїо наводи да образовни сисїем није усклађен са йоїребама йржишїа рада, а само шесїї одсїо верује да је реформа високої образовања доїринела „йласману” квалифїей-није радне снаге на йржишїу рада

За йослодавце сїуденїска йракса йїреба да йредсїавља инвесїицију, а не йерей

ПОЖЕЉНЕ ВЕШТИНЕ ДИПЛОМАЦА

Од пожељних вештина које послодавци очекују од дипломаца, на првом месту су способност за тимски рад и организацију и планирање, затим спремност да уче и усавршавају се, способност аналитичког мишљења и преузимања иницијативе, доношења одлука, практичне примене теоријских знања, писане и усмене комуникације на страном језику, потом способност самосталног рада, али и рада под притиском. Ове вештине су послодавци, од понуђених 30, оценили као најважније.

Сарадња привреде и универзитета – како унапредити запошљивост младих, тема је округлог стола који су крајем прошле године, у Ректорату Универзитета у Београду, организовали Центар за развој каријере и саветовање студената УБ, компанија Инфостуд и Студентска конференција универзитета Србије (СКОНУС). На округлом столу представљени су резултати истраживања које је спроведено

ИЗБОР СТУДИЈА

Истраживање Инфостуда које се спроводи сваке године показало је да је у порасту тренд да млади приликом избора студија све више воде рачуна о томе колика је могућност запошљавања и да је то у протекле три-четири године нарасло са око 30 на преко 50 одсто. Када уписују студије, они размишљају о томе какву ће им предност диплома донети на тржишту рада и шта могу да очекују након што добију диплому.

од 26. децембра 2012. до 5. јула 2013. године, у коме је учествовало 249 послодаваца широм Србије који су добили прилику да одговоре на бројна питања: између осталог, како унапредити сарадњу привреде и универзитета, који профил и колико дипломаца планирају да запосле послодавци у наредне две године, којих топ десет вештина очекују од академаца, којим вештинама дипломци располажу, а које би требало да унапреде, шта је пресудно приликом избора за посао кандидата са универзитетском дипломом итд.

Скуп је отворила проф. др Иванка Поповић, проректор Универзитета у Београду, и при том истакла да универзитет недовољно брзо реагује на потребе привреде. То је двосмерна улица и проактивни однос привреде и универзитета помогао би да ова сарадња иде бољим путем.

Резултате истраживања о томе шта послодавци очекују од универзитета и младих стручњака које запошљавају представио је Томислав Ћетковић, шеф образовних сајтова компаније Инфостуд. Од 249 послодаваца, колико их је учествовало у истраживању – 60 одсто је из Београда и по 20 одсто из Војводине и цен-

тралне Србије, 57 одсто је у већинском приватном домаћем власништву, 36 одсто је у већинском страном власништву и шест одсто у већинском државном власништву. Око 60 одсто компанија обухваћених истраживањем има до 50 запослених, 28 одсто до 250 и око 13 одсто компанија преко 250 запослених. Највише има оних које се баве трговином на велико и мало, затим оне које су из области стручних, научних и технолошких делатности, следе остале услужне делатности, прерађивачка индустрија итд.

Циљ истраживања био је да се прикупе подаци о знањима и вештинама који су потребни тржишту рада и образовним профилима који имају најбољу перспективу на тржишту рада и најбољи потенцијал за запошљавање. „Шири“ циљ је да се унапређује сарадња између привреде и високог образовања и да се добије увид у потребе послодаваца и каква су им очекивања од дипломаца.

Запошљавање у претходних 12 месеци у овим компанијама не одликује стање у привреди Србије, јер су учесници у истраживању „део“ здравље привреде. Али, евидентно је да су ове компаније највише запошљавале стручњаке из области пословних услуга и администрације (њих 57 одсто), затим из области информационо-комуникационих технологија (30 одсто), док су најмање запошљавали стручњаке из области образовања и васпитања (3,9 одсто).

Кад је реч о томе које стручњаке планирају да запосле у наредном периоду, Ћетковић подсећа да најперспективнији стручни профили јесу и остају стручњаци из пословних услуга и администрације, а у порасту је и запошљавање у области информационо-комуникационих технологија. Остале области углавном стагнирају, као што су основне и примењене науке, друштвене науке, ту су и здравствени радници, а најмање потражње у будућности биће за стручњацима из области образовања и васпитања и културе.

По речима Томислава Ћетковића, најчешћи вид повезивања привреде и високог образовања огледа се у организовању програма стручних пракси за студенте, међутим, и то је још увек скромних размера. Од свих компанија учесника у истраживању

КОЛИКО ПОСЛОДАВЦИ ЗНАЈУ О РЕФОРМИ

Петар Ристић, представник СКОНУС-а, говорио је о оном делу у истраживању који се односио на то колико послодавци знају о реформи високог образовања у Србији, а које је спровео Студентски парламент Универзитета у Београду. Подсећамо да је узорак чинило 249 компанија из Србије, од којих је 56 одсто у домаћем приватном власништву.

Истраживање је показало да је 149 послодаваца или 55 одсто делимично упознато са реформом високог образовања, 30 одсто је у потпуности упознато са реформом, а 15 одсто уопште није упознато. На питање у којој мери је образовни систем усклађен са потребама тржишта рада, 67 процената испитаника је одговорило да није усклађен, 25 процената је рекло да је делимично усклађен и осам процената не уме да процени. Нове дипломе од ранијих не разликује чак 43 одсто послодаваца, 35 одсто је рекло да не може да процени, а 20 одсто је одговорило са да.

Рецимо и то да је 63 одсто послодаваца упознато са постојањем додатка дипломи, док 64 процента сматра да им је овај документ био користан приликом избора кандидата. Међутим, скоро 40 процената никад није чуло за додаток дипломи. Коначни подаци показују да је 60 одсто анкетираних послодаваца делимично упознато са реформом високог образовања, а само шест одсто испитаних сматра да је реформа високог образовања допринела „пласману“ квалитетније радне снаге на тржишту рада, док 67 одсто сматра да образовни систем није усклађен са потребама тржишта рада, а чак 80 одсто да није могуће направити јасну разлику између бечелор и мастер диплома.

само 30 осто је у протеклих годину дана организовало неки програм пракси за студенте. Веће компаније чешће организују праксу од мањих. Оне које то не чине, као главне разлоге навеле су недостатак методологије, да нису упознате на који начин да организују праксу и како да то правно спроведу, као и недостатак времена да се тиме баве. Компаније које имају до 100 запослених планирају раст броја запослених у наредном периоду, док, с друге стране, велики системи са више од 1.000 запослених, смањивање запошљавања у наредном периоду или не очекују пораст запослених у наредне две године.

Послодавци су имали могућност да оцене на петостепеној скали којим вештинама и знањима дипломаца су задовољни, а за која сматрају да их не поседују у довољној мери. Од вештина којима су задовољни, на првом месту је способност писане и усмене комуникације на страном језику (55 одсто послодаваца је то оценило као битно у свом раду), на другом је употреба компјутерских програма из саме области студија, затим спремност да наставе да раде на свом стручном усавршавању, као и способност да раде у тиму и заједнички решавају проблеме на послу. Такође су истакли и способност уважавања културних разлика, организације и планирања, као и употребе компјутерских програма који се не односе директно на саму област студија. Генерално, то је оно чиме су послодавци задовољни као производом система високог образовања.

С друге стране, указали су и на оно чиме нису задовољни, на вештине које дипломцима недостају. Чак 45 посто послодаваца сматра да свршени студенти који изађу из система високог образовања немају довољно иницијативе. По њиховој оцени, дипломцима недостају и способности критичког мишљења, доношења одлука, преговарања, сарадње са стручњацима из других области, преузимања ризика и лидерство као особина за коју сматрају да је више не поседују него што је поседују.

Приликом избора кандидата које ће запослити, за послодавце је, уз теоријска знања и вештине, пресудна висока мотивација коју они треба да имају када уђу у компанију, затим да су добро упознати са делатностима компаније, да се добро припреме за интервју за посао... На другом месту је радио искуство, односно обављена стручна пракса, што је још увек једна од бољки високог образовања у Србији. На трећем месту су додатне обуке, неформално образовање. Послодавци цене младе људе који проактивно приступају својој каријери, током студија излазе из оквира самих студија и учествују на различитим радионицама, курсевима, у програмима које организују центри за развој каријере, затим који имају волонтерско искуство, што такође показује

иницијативу младих да су спремни другима да помогну и да се боре за своје циљеве.

Томислав Ђетковић је напоменуо да на тржишту рада најслабије пролази кадар који има најопштије знање. Више није довољно бити добар стручњак само из једне области, потребно је познавати основе других области и то послодавци цене приликом селекције. Тако се од неког ко, рецимо, студира економију очекује да добро познаје информационе технологије или туризам, или неку другу област. То важи и за било коју другу струку.

Ђетковић је представио будуће кораке CareerS пројекта. С обзиром на то да је идеја пројекта оснаживање рада каријерних центара, задатак пројектног тима је осмишљавање нових пакета услуга за послодавце које ће им понудити универзитетски центри за развој каријере. У истраживањима која су спроведена кроз CareerS пројекат уочени су и недостаци у знањима послодаваца везано за начин организовања праксе и уопште реформу високог образовања.

Марија Јовановић из Центра за

компетенцијама дипломаца одговарајућих образовних профила. Неопходно је прикупљати податке са тржишта рада и презентовати их академској заједници. Такође је неопходно да се у што већој мери укључе и академска и пословна заједница у активности које имају за циљ јачање запошљивости дипломаца и унапређење вештина управљања каријером током студија, као једна врста припреме за тржиште рада – рекла је Марија Јовановић. Она је указала и на значај заједничких пројеката и других активности које треба да стимулишу пословну заједницу, као што су посете компанијама, радионице са студентима итд.

Доста оваквих иницијатива већ постоји на Универзитету у Београду и другим универзитетима у Србији. Дејана Лазић, директор Центра за развој каријере УБ, навела је пример бизнис инкубатора техничких факултета који се бави унапређењем предузетништва код студената и дипломаца и постојање Центра за трансфер технологија на УБ, чиме су простори за сарадњу са пословном заједницом још више проширени.

Представници послодаваца на округлом столу потврдили су, на основу искустава својих компанија, да има добрих примера праксе и да верују у опцију пружања шанси младим људима, који морају да се изборе за своје радно место. По њима, свршени студенти имају добро опште знање, али не и практично и немају амбицију да се баве бизнисом. Због

РЕЗУЛТАТ ТИМСКОГ РАДА

Истраживање о сарадњи привреде и универзитета и запошљивости младих спроведено је у оквиру Темпус пројекта CareerS „Развој каријерног вођења у циљу унапређења високог образовања у Србији“. Циљ истраживања био је да се утврди у којој мери су послодавци упознати са реформом високог образовања, променама у студијским програмима, знањима, додатком дипломи и шта им је од информација неопходно како би лакше препознали и ангажовали млади стручни кадар. Истраживање је резултат заједничког рада тимова Министарства омладине и спорта, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, универзитета у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Нишу, Сингидуну, СКОЛУС-а, као и три страна универзитета – из Велике Британије, Италије и Пољске и ЈП Електромрежа Србије. Водећи партнер на изради, дистрибуцији и обради података била је компанија Инфостуд, док су Универзитет у Београду и СКОЛУС обавили анализу и интерпретацију података везано за познавање реформе, као и квалитативних одговора које су послодавци дали.

развој каријере УБ говорила је на тему „Очекивања послодаваца од сарадње са универзитетом“. Она је истакла да је у закључном делу упитника послодавцима постављено питање шта је потребно да ураде високообразовне институције како би унапредиле сарадњу са компанијама, али су оне и саме, са своје стране, понудиле одговор на ово питање.

Одговори послодаваца су потврдили неке наше претпоставке, које смо и уградили у развојне пакете овог пројекта, да је неопходно да се развије систем за информисање послодаваца, као и родитеља и будућих студената, који би садржао све податке о свим студијским програмима на свим универзитетима, са детаљним објашњењима нових дипломи и о стеченим знањима и

тога компаније значајна средства улажу у неформално образовање новозапослених. И код нас је, речено је, све присутније глобално запошљавање, нпр. у области софтверског инжењерства. Послодавци су свесни да је „Болоња“ извесност и да је треба искористити на најбољи могући начин. Они сматрају да је универзитет одувек више био елитистички усмерен, а да се сада мора усмерити ка привреди. Послодавци желе да помогну да високо образовање, „слушајући“ привреду, учини систем студирања ефикаснијим. Да би се то остварило, очекују да међусобно информисање убудуће буде боље.

На скупу у Ректорату закључено је да без боље сарадње високог образовања и привреде нема напретка земље.

Светлана Илијић

